

Izhaja trikrat na teden v šestih izdajah, in sicer: vsak terek, četrtek in sobota, s jutranje izdaje opoldne, večerne izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kakipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na doma pošljama:

Vse leto	13 K 20 h, ali gl. 6 60
pol leta	6 60 . . . . . 3 30
četrt leta	3 40 . . . . . 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.
Od 23. julija 1903. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri popoldne.

Naročnino sprejema upravnštvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure jutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitne naročnine se ne odzivamo.

Oglasni in posredniški se računajo po petih vrstah: za tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« — Dr. K. Lovrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnštvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi in listje pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reši, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnštvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Ban Khuen-Hedervary, je šel, ali pojde tudi sistem.

Azijatski tiran in varalica Khuen-Hedervary, ban Hrvatske, človek, katerega paševanje med našimi brati Hrvati je zapisano v zgodovino s temnimi črkami, zapušča Hrvatsko. Zlodejstva, katera je storil, kričijo do neba, nedolžne žrtve ječijo po ječah, splošna nezadovoljnost vlada po banovini, in seljak se upira z orožjem v roki nadaljevanju madjarskega strahovanja, — ob takem položaju zapušča razupiti ban Khuen kraljevski Zagreb.

Mislilo bi se, da se je postavilo tega moža pred sodnike, ki so izrekli nad njim strogo obsodbo, po kateri mora zapustiti svoje visoko mesto ter iti samevat na kak oddaljen gradič. Toda ne! V Avstro-Ogerski se ne dela tako s tirani in pijavkami ljudstva, v Avstro-Ogerski se ne kaznuje ljudij Khuenovega kalibra, marveč take vrste ljudi se dviga v naši državi neverjetnosti vedno višje in višje. Kdor postopa z ljudstvom krivično, kdor zna vzbuditi proti sebi odpor ter splošno nevoljo, tisti sme računati na povišanje. Izgledov za to imamo več kot preveč. Najboljši izgled za to pa je prosluli hrvatski ban Khuen Hedervary. Mož tiče v Sibirijo, in drugodi bi ga bržčas tudi odstranili, ali v slavni »ogerski« državi je priplul na mesto ministerskega predsednika. Seveda, človek, ki je znal tako nečloveško upravljati banovino, tak človek je ustvarjen za kaj višjega, banski stol je preneznaten za njega, v Budimpešto mora na stol ministerskega predsednika! To nam daje pač premnogo misliti! Kje smo v Avstro-Ogerski?!

Khuen-Hedervary gre, in cela Hrvatska, izvzemši madjarske kreature, vsklika veselja: Tiran se poslavlja! Klicala je Hrvatska že lep čas, da naj jo zapusti Khuen, katerega se mora odstraniti, ali seveda to klicanje je stremilo za tem, da naj pade Khuen z ban-

skega mesta v pozabljenost, ne pa da se ga postavi za ministerskega predsednika. Tako pa gre mož tje gori na ona mesta, kjer držijo po koncu tisti sistem, katerega izvršilni organ je bil doslej. V izvrševanju navodil iz Budimpešte se je pokazal Khuen tako izvrstnega, da ni preostalo drugega nego da se preseli v Budimpešto, da stopi na čelo temu sistemu!!

Khuen je šel iz Hrvatske, ali sistem ne pojde. Da ne pojde, za to nam je najboljši porok prav on, Khuen-Hedervary. Vidi se, da vlada nikakor ne namerava zapustiti poti tlačenja hrvatskega naroda, marveč da hoče še nadalje hoditi po njih. Drugače bi pač ne klicala Khuena v Budimpešto.

Položaj v Hrvatski je težak, nemiri kar nočejo ponehati, in včerajšnja poročila kažejo, da ogenj odpora proti madjarskemu tlačenju in izsesavanju gori živo in bo gorel toliko časa, dokler ne zadobi hrvatski narod zadoščenja za vse tiste krivice, katere so mu storili tekem dolgih let iz Budimpešte po raznih svojih organih. Vladi pa ni mar za te pojave tako, da bi jih onemogočila z dobrohotnostjo in pravico, marveč rabi le bajonet in ječo, tirana pa so povzdignili za voditelja vlade. In tako je gotovo, da je Khuen sicer šel, ali sistem ne pojde. Sistem ostane. Na hrvatskem narodu je, da ga stre. Treba je boja za obširno volilno pravico, treba je poduka seljaku, svobode treba, treba pa tudi skrbeti, da se ne bo vzgajalo toliko vladnih marionet v Hrvatski. Hrvatske prave rodoljube čaka še velika naloga vzgoje naroda, po kateri imajo izginiti izrodi, in po kateri se ima postaviti narodnostni in gospodarski jez nasproti madjarski poplavi. Med ljudstvom in za ljudstvo treba resnega dela, le ob ljudskem značaju in ob ljudski zavednosti se more zdobiti ohola madjarska pest.

Khuen je šel, ali sistem ostane, proti njemu pa mora ostati neizprosna boj, prav tak, kakoršen sedaj bijejo

Hrvatje, da prihodnji ban, ako bo stopical po potih Hedervaryja, ne bo klican več v Budimpešto na kako višje mesto, marveč da pojde v »zasluženi pokoj...«

DOPISI.

Is Srbije 11/VI—24/VI 1903. — Dragi gospodine urednice! U ovom trenutku, kad Vam ove kratke redove pišem, Srbija pliva u oduševljenju. Na sve strane, sirom srbske kraljevine, a i preko njenih granica ori se kao iz jednog grla „Živio kralj Petar I.“ Grmljavina srpskih topova potresa stare zidine rimskog „Singidunuma“, a u sabornoj crkvi, prepunoj sjajnih uniforma, odjekuju glasi „Tebe Boga falim“. U tom trenutku, od najveće značajnosti za istoriju srbskoga naroda, vaskoliki srbski narod upućuju svoje tople molitve Sve-Višnjem za spas i sreću srbskog naroda. Svršeno je! Ne čudite se ovo; jedinstvenoj tragediji, koja se je tek pre nekoliko dana u srbskoj prestonici odigrala. Istina, u analima istorije naroda skoro nejma ravne, ali dosta to: „Tako je moralo biti“. Nije mi namera izlagati pobude ovog strašnog savršetka jedne srbske dinastije, — čast naroda, ugled zemlje, napredak Srbije, ideja nacionalni osti faktori su, koji traže osvetu nad ovom, do skoro upravljajućom dinastijom. Pod Obrenovićevima Srbija kao slobodna kraljevina lišena je bila svoje najglavnije zadaće na polju nacionalnosti. Neprekidne trzavice, nebrojni fatalni eksperimenti sa narodom vršeni su samo u cilju dinastičnih potreba. Nerazumevanje uloge, upropašćenim ugledom zemlje i naroda Srbija je doista bila „sazaliteljna“, životarila je bez kompasa, na najveće zadovoljstvo naših protivnika, a na štetu lično svoju. S toga i velim, odbacimo od sebe svaku sentimentalnost, jer za spas časti naroda i ponosa zemlje ne može biti pretežnja nikakva žrtva, pa ma kako ogromna bila!

Živio kralj Petar I. ori se sa jednakim oduševljenjem pod Avalom i Lovčnom.

Is bratske Hrvatske stižu nam radostni glasi, vestnici lepše budućnosti; iz mile

bratske slovenske i mađarske zemlje bratski pozdrav odjekuje.

Na horizontu pojavljuje se nova doba, boba očajavanja za naše narodne protivnike, a doba neumornoga rada na polju bratske uzajemnosti jugoslovenskih naroda. Odbacimo versku tesnogrudnost, izdižimo se nad mratnom maglom narodnog egoizma, pa zajednički uskliknimo od Triglava do Balkana:

„Ena majka nas rodila!
Ena majka nas živi!“

Jugosloven.

Is kojskeanske županije, 22. junija 1903. — (Agitacija pri obč. volitvi v Kozani in nekaj pripomnje, komur tiče.) — Objubili smo v „Soči“, da spregovorimo obširneje o listi „čedni“ agitaciji, ki se je od strani županove stranke napram gorenji stranki vila pred in med volitvijo. Neke migljeje sta dala o tem predmetu že dva gg. dopisnika iz Kojskega in iz zahodnjih Brd. Gosp. dopisniku iz zahodnjih Brd smo jako hvaležni, da nam je pojasnil slučaj o Jakinu z Dobrovega, kateri nam ni bil podrobno znan. V celotnem obsegu tega dopisa pa se naša stranka ne strinja, kajti našo stranko nič ne boli, koga da župnik K—r redi. Čuli pa smo, da ta gosp. je bil jako fleten delavec v županovem vinogradu. Njegova gibčnost se nam v tem oziru posebno čudna zdi, in osobito zato, ker se je tako energično postavil po robu občini, v katerej je njegova rodna zibelka tekla, kakor tudi možu — sosedu, ki mora v njegovih očeh biti poznan kot možak-poštenjak. Toliko brez zamere usodilo smo se na to stran pribiti, in to zato, da bi vendar enkrat priznala dotična gospoda, da mi ne njim ne nihtemu drugemu ne držimo nikakoršne ojstrine za tilnikom, pač pa, da ti nas z eno roko prepotentno pod ledja s šilom zbadajo, a z drugo nam ostri meč usiljujejo v naše roke ter nam svoj vrat pod ojstrino usiljenega meča zastavljajo, da bi jih mi kot izzvani z dotičnim mečem pritisnili, potem bi nas apetitno razupili za prave in pristne tolovaje. Po našem mnenju, draga gospoda, se vam ni treba bati lastne sence; in kačo v travi prezirati. Zelo je obzalovati vsa nastop v

— 91 —

Križarji.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Poljski spisal H. Sienkiewicz. — Pol. Podravski.

(Dalje.)

»Danuška! Danuška!«

Ona je odprla oči ter ga nekaj časa gledala, nato pa je smeh razvedril njeno lice in ona je prav kakor v ogljarski kolibi, samo jasnejše, zaklicala njegovo ime:

»Zbišek!«

In hotela mu je podati roko, toda radi prevelike slabosti ni mogla tega storiti; pač pa jo je objel on s srcem tako ganjenim, kakor bi se jej zahvaljeval za kako neizmerno milost.

»Sprebudila si se!« je dejal. »O, hvala Bogu!...«

Nato mu zastane sapa... in nekaj časa sta se nemo gledala. Tišino je dramil samo duhteč pih vetra, ki je prihajal z livade, in nerazločno petje kosca.

Danuška je gledala popolnoma bistro ter se smehljala neprestano, prav kakor dete, ki vidi v sanjah angelja. Polagoma pa se jej jelo zrealiti v očeh nekako začudenje.

»Kje sem?« je vprašala.

Zbišek jej jame odgovarjati na vso sapo:

»Pri meni si! Pod Spihovom! K očetu greva. Končano je tvoje trpljenje, moja Danuška! Iskal in rešil sem te. Nimajo te več Nemci v svoji oblasti. Ne boj se! Takoj bova v Spihovom. Bila si bolna, toda

Jezus se te je usmilil! Koliko je bilo bolesti, koliko joka! Danuška! Sedaj je že dobro. Pred teboj je samo sreča! Ej, koliko sem te iskal! Koliko zemlje prepotoval! Ej, veliki Bog! Ej!«

In oddahnil si je globoko, kakor bi bil odvalil ostanek tuge in bolečine od svojih prs.

Danuška je ležala mirno ter govorila nekaj povsem tiho sama s seboj; končno pa je vprašala:

»Ti me torej nisi pozabil?«

In dve solzi sta jej strkljali na vzglavje.

»Kako bi te mogel pozabiti!« zakliche Zbišek.

V tem zamolkem vzkliku je bilo več moči, nego v največjih prisegah, ker jo je res ljubil z vso svojo dušo, ali od onega časa, ko jo je našel, mu je bila dražja nego ves svet.

In zopet je nastala tišina; v daljavi je nehal kosec peti ter jel brusiti svojo koso.

Danuškina usta so se jela gibati, toda šepetala je tako tiho, da je Zbišek ni mogel razumeti, zato se je sklonil nad njo in jo vprašal:

»Kaj govoriš, moja jagodica?«

Ali ona je ponovila:

»Cvetke duhté...«

»Ker se nahajamo na livadi,« odvrne Zbišek »toda takoj odidem dalje... k tvojemu očetu, ki je takisto rešen iz sužnosti. In sedaj boš moja do smrti. Ali me dobro čuješ? ali me razumeš?«

Nato se Zbišek nakrat prestraši, ker zapazi, da jej je lice bolj in bolj bledelo in so se pokazale na njem debele kapljice znoja.

»Kaj ti je?« jo vpraša prestrašen.

Čutil je, kako so mu stopali po koncu lasje na glavi in mu gomazeli mravljinici po životu.

»Kaj ti je? Povej!« je ponovil.

»Temno je!« zašepeta ona.

»Temno? Solnce sije — tebi pa se zdi, da je temno,« jo je vprašal s pridržano sapo. »Ali pravkar si govorila popolno jasno in razločno: Za Boga, reci mi samo jedno jedino besedo!«

Zganile so se jej še enkrat ustnice, vendar pa ni mogla več šepetati. Zbišek je samo uganil, da izgovarja njegovo ime, da ga kliče. Takoj na to se jameta njene medle roke tresti na odeji, s katero je bila pokrita. To je trajalo le malo časa. Ni jej bilo mogoče več pomagati... ona je umirala.

On pa jo je v svojem strahu in trepetu začel prositi, kakor bi mu mogla prošnja pomagati.

»Danuška! O usmiljeni Jezus! Počakaj vsaj, da prideva v Spihov. Počakaj! Počakaj! O Jezus! O Jezus! O Jezus!«

Med tem se sprebudita ženski in prihité služabniki, ki so spremljali Danuško ter čuvali nekoliko dalje konja na livadi. Spoznavši na prvi pogled, kaj se godi, so vsi poklekli ter pričeli glasno moliti ličanije.

Vetrič je prenehal, listje je nehalo šumeti na hruški in samo besede molitve so se razlegale v globoki tišini.

Danuška je pred koncem litanij še enkrat odprla oči, kakor bi hotela že zadnjikrat pogledati Zbiška — in ta od solca obsijani svet, potem pa je mahoma zaspala v večnem spanju.

tem, da vi raje 99 brumih ovac od sebe brecate nego li sto razbrzdano po nosu ploknete?! To vam moramo odkritosrčno povedati, da jako neprijetno bi nam bilo, ako nas izvabite na bojno polje. Toda uverjeni bodite, da boljše seme ko vsejete, boljše zetve boste deležni. In kakor boste v hosio pihali, tako se vam bo iz nje odmevalo. Torej, kakor razvidite iz odseva naših želja, je odvisen le od vas mir in razdor. Upoštevajte to dejstvo, bili bi vi v prvi vrsti poklicani, kaj je bolj koristno — prvo ali slednje? Nikakor ne cingati z nogami, ker skrajni je čas!

Torej, da se je najostudnejša agitacija proti nam uprizarjala, io nam mora pritrčiti sam stabni general z vsemi svojimi adjutanti. Žalibog deležna je bila te infamne agitacije tudi ona stran, ki ni nikakor poklicana, prezirati ne pete ne osme Božje zapovedi, ampak v spolnovanju teh zapovedi bi nam morala biti uzor. Onemu, o katerem vemo, da je pripravljen vse in tudi najdražji svoj zaklad, to je vest, zastaviti samo, da doseže svoj časti in slavohepni namen, toliko ne zamerimo. Zameriti pa je onim, katerim je bilo dobro znano, da naša stranka je izključila vsak pojav bodisi naprednega ali klerikalnega duha, kakor tudi, da je sla v volilni boj proti osebi, proti absolutizmu in terorizmu, torej z natelem spravili v obč. zastop može inteligentnega značaja vneže za vsestranski blagor in napredek te obširne županije brez ozira katerega koli političnega prepričanja so ti. V ta smoter so imeli naši nasprotniki častne garancije. Da je bila prememba v občinski upravi neobhodno potrebna, in to tim bolj z ozirom na lokalne razmere različnih podobčin, se je gospoda župana stranka nasproti možakom naše stranke prav mnogokrat izrazila. Pa žali Bog naši nasprotniki niso v praksi tako sveti kakor v besedi; res je sicer, da beseda miča, a delo vleče; v poslednjem zmislu krščanske ljubezni do bližnjega so se tako zbalii nalik hudič križa. In to morda zato, da bi jim pošena stvar ne razdjala hinavsko klerikalnega sodčka; zato so hiteli ta sodček obdati s črnimi obroči, misleci, tako bo varen in peklenke pošasti ga ne razdajajo. Za obitje ali podbatino tega soda so se poslužili naši ljubi prijatelji nekaj naših „Sočanov“, ti so jim bili pri tem delu prav slastna kost. Potem pa sploh so se poslužili v svrhu slikanja pokvarjenega soda vseh liberalcev, brezvercev, „sovražnikov“ duhovščine in potomcev neke namišljene „rjevine“. Ti različni panogi so imeli odmerjen vsak svoj delokrog; na primer prvi so bili za nakapilno smolo, drugi za osnaženje notranjega dela soda, ki je ves mufast, tretji za vitve črnih obrocev, četrti pa, da bi rjevino od soda očistili — in sod tako mojstersko zaflikan bi bil i na dalje dober za klerikalno vino. Pa čujte čudo, vsi ti faktorji od prvega do zadnjega panoga niso bili kos dotični sod v pravo stanje položiti, in radi tega je naše ljudstvo tej go-

spodi povedalo, da ono svojo pristno vinsko kapljico bodisi že iz naprednega ali klerikalnega grozdja ne stavi v dotični mufasti sodček, ampak naj ga le lepo med staro šaro vložijo.

Ti gospodje so koj spoznali, da naš Izveličar ni prinesel vero na svet, da bi se ta svetinja zlorabila v strankarske namene. Dasi je naše ljudstvo v verskem oziru najbolj občutljivo, vendar se ni farizejem posrečilo v kljub tolikemu terorizmu, spraviti naše ljudstvo na svoje limanice, ker ono je naše stranko v dno duše poznalo, da če že ne bolj vsaj toliko verna je kakor nasprotna. Ker je bilo v verskem oziru grozdje prekisló, so ubrali ti naši nasprotniki drugo struno, na katero so zagodili našim krčmarjem, a naši krčmarji, dobro poznajoč prefriganó nakano hinavske gospode, niso hoteli zaplesati na njihov takt. Zato pa je začel te krčmarje znani tambur kar bujkotirati in žugati jim, da jim pojdejo veje dol.

Neki občinski stražnik (R), koji bi nastopni dan imel svojo službo pričeti, ni hotel obljubiti žup. pristasu volilnega glas, a glejte čudo, kmalu potem pride obč. obhodnik z enim stražnikom k dotičnemu zapriseženemu obč. stražniku z zahtevo, naj odda prejeto uniformo in pripadajoče znake in ta hoté ali nehoté izročiti je moral dotičnima poslancema, kateri so prejeto uniformo izročili pristasu županove stranke. Kaj ne, g. župan, da tako delo je lepo delo? Vrh tega so ti naši gospodje udarili z debelim agitacijskim cepcem po revnejših volilcih, kateri hodijo običajno na obč. stroške v bolnišnico v Gorico, češ, če utegne priti drugi župan, bodo ti revčki dobivali v bolnišnici samo kruh in vodo in ta predrzni in presrčni župan, ki bi imel po idejah naših nasprotnikov tako velik upliv v bolnišnici, bi napravil neko posebno odredbo, po kateri bi dobivali naši dninarji dnevne mezde ali plače samo 25 kr. (50 v.) Dalje govorilo se je, da utegne čuma tu komandirati. Dalje, da naša stranka je učiteljska stranka in kot taka, da si bo prizadevala v slučaju zmage za zboljšanje učiteljskih plač. (Konec pride.)

Domache in razne novice.

Smrtna kosa. — V soboto so pokopali v Sovodnjah Marijo Plahuta, roj. Tomsič. Pokojnica je dolgo časa bolehalá v N. v m. p.

Pevskemu in glasbenemu društvu je daroval gospod „Nekdo“ 4 krome pri kozarcu „pivca“ pri „Jelenu“. V svoji skromnosti noče povedati svojega imena, pač pa javno pové, da bo dal še! Bog ga živi!

Sodnijski pisarniški izpit je napravil dne 27. junija t. l. g. Kovačič Edvard, pomožni uradnik pri c. kr. okr. sodniji v Bovcu.

Glasbena šola „pevskega in glasbenega društva“ je sklenila v soboto dne 27. rožnika solsko leto 1902/3. Šola je imela tetaj za

glasovir, v katerem je poučeval g. Emil Komel. Štela je 12 učenc in 10 učencev. Tetaj za gosli, v katerem je poučeval g. Jos. Michl, pa je štela 16 učencev in 2 učenki. Vsi učenci so se učili v enem oddelku, in sicer glasovir po 2 gosli po 4 skupaj; na glasbeno željo staršev pa tudi posamezno. Vspék je bil splošno dober. Glasbena šola je imela, kakor tudi društvo samo, premnogo zaprek. Glavna zapreka je ta, da solski zavodi ne podpirajo prav nič siremljenja našega društva ali mu celo posredno ali neposredno nasprotujejo. Dočim v drugih mestih solske vodstva pričetkom šolskega leta celo vabijo svoje učence, naj se vpišejo v enake učne zavode, kakor ga vzdržuje naše „pevsko in glasbeno društvo“, in n. pr. v Ljubljani sestavljajo v pretežnem številu šolo „Glasbene Matice“ učenci mestnih ljudskih sol in vadišnice. Pri nas pa obiskujejo glasbeno šolo izključno otroci družin, ki se same zavzemajo za naš zavod. Četudi je res, da se v vsaki ljudski šoli uči nekoliko petja, ta pouk ne more imeti tistega vspeha in tudi ne tistega cilja, kakor na zavodu, ki je v prvi vrsti vstvarjen, da metodično goji petje in glasbo, in ki vzdržuje v to svrhu pevsko in glasbeno šolo. Tembolj je obžalovati enake zapreke, ker je te očitno provzročil naš domači politični položaj, in se šolska vodstva na to ozirajo. — Druga zapreka so tudi nedostatni prostori, vendar odgovarjajo isti za vajo gojencev v gori napovedanem številu, in to samo na sebi bi pač ne imelo biti vzrok, da se učenci ne vpisujejo v večjem številu. Društvo je imelo letos na razpolago dve izborni moti, za gosli g. Josipa Michla, ki je z odliko izprašan gojenec praškega konservatorija, sam skladatelj in izboren glasbenik; za glasovir pa je bil na razpolago g. Emil Komel, ki je za srednje šole vspodbujen za pouk petja in glasovirja.

„Pevsko in glasbeno društvo“ prične svoje novo šolsko leto s 15. septembrom t. l., ter se bodo poučevalo gosli in glasovir v dveh oddelkih. V drugi oddelk se sprejmejo oni, ki so z dobrim vspehom dovršili prvi oddelk, v prvi oddelk pa vsi drugi. — Ob enem se bode poučevalo za dečke in deklice zbornó petje in vsprejoča teorija. Opozarjajo se na to stariši otrok, ki imajo veselje do petja in glasbe. Vpisuje se lahko pri društvenem vodstvu tekom celih počitnic, s 15. septembrom t. l. pa pri šolskem vodji g. Jos. Michlu. Učnina znaša 2 K na mesec, za vsakega učenca za posebne ure pa po dogovoru.

„Pevsko in glasbeno društvo“ je naznanilo v sobotni „Soci“ s kratko notico, da priredi drugi dan v nedeljo 28. pr. m. „pri jelenu“ vrtno veselico. Vabilu se je odzvalo mnogobrojno občinstvo, tako, da je bil prostoren vrt poln. Na vspeh je bilo 11 točk, in sicer te-le: 1. Pevsko geslo: „Slava Slovencem“, možki zbor, A. Hajdrih. 2. „Na planine“, mešan zbor z bariton-solo, p. H. Sattner. 3. „Utopljenka“, možki zbor,

P. Krizkovski. 4. „Veseli pastir“, mešan zbor, A. Nedvéd. 5. „Domovini“, možki zbor s tenor in bariton-solo, Dr. B. Ipavec. 6. „Legenda“, mešan zbor, P. Čajkovskij. 7. „Domu“, možki zbor, A. Förster. 8. „Gorska cvetlica“, mešan zbor z bariton-solo, I. Laharnar. 9. „Klevetnikom Hrvatske“, možki zbor, F. S. Vilhar. 10. „Domovina“, mešan zbor s tenor-solo, A. Foerster. 11. „Ustaj rode“, možki zbor, J. pl. Zajec.

Vspored je bil torej jako bogat, skoro preobšežen. Ugajala je zlasti „Legenda“, mešan zbor, P. Čajkovskij, ki je res nekaj krasnega, milega, vzvišeneega, nekaj pristno slovanskega, in pevska zborá sta jej bila tudi kos. Izmed drugih pesmij je omeniti „Na planine“, divno „Utopljenko“, „Domovini“ in „Gorsko cvetlico“, ki so žele več priznanja, na sploh pa je bilo občinstvo z odobravanjem in ploskanjem k posameznim točkam jako radedarno. Nimamo namena pisati tu podrobneje oceno posameznih točk, marveč recemo le na sploh, da, dasi je bilo petje tuintam dovršeno, so se pojavljale vendar tudi hibe, tako da niti ena, katerega smo pričakovali, ni bil popoln. Na društvu je, da odstrani hibe tudi za vrtné veselice, katere naj bi stale če ne že povsem, pa vsaj približno na visini petja pri koncertih. Na sploh pa se mora reči, da se zborá pridno vezbata ter stremita po vedno boljsem napredku; kdor pa hrepeni po napredku, tisti mora računati tudi s svojimi hibami. Le tako se dviga kvisku.

Konstatovati pa moramo da smo se cutili zadovoljne, da smo imeli to lepo vr'no veselico v svojih prostorih sredi mesta; cutili smo, da smo doma in ne pri tujcu, kateri nam drugače odstopi svoje prostore za malo časa le radi dragega denarja! Tej veselici sledijo sčasoma brez dvoma še druge.

„Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ rabi k letnemu občnemu zboru, ki bo v nedeljo dne 12. julija 1903. ob 1. uri popoldne v društvenih prostorih z naslednjim dnevnim redom: 1. Letno poročilo odborovo. 2. Račun za leto 1902. 3. Proračun za leto 1903. 4. Morebitni predlogi. 5. Volitev predsednika, 10 odbornikov, 3 namestnikov, 3 pregledovalce računov in 5 razsodnikov. Opombe: Ako hoče kateri društvenik staviti pri občnem zboru kak predlog, naj ga naznani predsedniku do 9. julija. Predsednik in odborniki morajo stanovati v Gorici (§ 41.). — K občnemu zboru sme priti, glasovati in voliti vsak ud, ki je izpolnil 18 leto; voljen sme pa biti le polnoletnik. Volilno pravico mora vsak društvenik izkazati z društveno knjizico (§ 34.)

Čudno postopanje s slovenskimi porotniki. — Nikjeri pri nas, tudi ne v hiši pravice, se ne morejo navaditi, da bi kar sami od sebe postopali s Slovenci tako, kakor pritiče, marveč povsodi moramo šele zahtevati prav vsak kosček posebej, za vsako slovensko besedo se moramo posebej boriti. Samo po se-

Ženski sta jej zaprli oči ter odšli po cvetke na livado, služabniki so jima sledili, in tako so vsi gazili v solnci med bohotno travo, podobni poljskim duhovom, prigibaje se vsaki hip in prelivaje solze, ker jim je bilo srce napolneno s tugo in žalostjo.

Zbišek je klečal v senci poleg nosilnic, glavo položeno na Danuškiné noge, ter se ni niti ganil, brez besed, prav kakor bi bil že tudi sam mrtev. Služabniki in ženski so se bližali vsaki hip z natrgami duhtečimi cvetkami. Na vlažni nižavi so našli tudi lilije. Ko so imeli polno naročje cvetic, so obkoljili nosilnice ter pokrili s cvetkami mrtvo telo tako, da se jej je videlo samo lice, ki je bilo sredi zvončkov in poljskih lilij povsem belo in mirno spavajoče, v večnem snu — videti prav angeljsko.

Dó Spihova je bila komaj še dobra milja, zato so čez nekoliko časa, ko so nekoliko ublažile hudo bolečino in tugo solze, dvignili zopet nosilnice ter se napotili h gozdu, kjer je pričelo Jurandovo zemljišče.

Služabniki so za žalostnim sprevodom vodili konje. Zbišek je nesel nosilnice pri vzglavju, ženski pa, ovenčani z ostalimi cvetkami, sta šli spredaj ter prepevali pobožne pesmi, in tako so šli med zeleno livado in ravnimi sivkastimi ledinami kot kaka žalostna procesija.

Na modrem nebu ni bilo videti niti oblaka in ves svet se je ogreval v zlatih solnčnih žarkih.

VI.

Končno so dospeli z Danuškinim truplom v spihovski gozd, na čegar meji so po dnevu in po noči stražili oboroženi Jurandovi služabniki. Jeden od njih je stekel z otožnim poročilom naprej k staremu Tolimu in k duhovniku Kalebu, drugi pa so šli za nosilni-

cami, s početka po močvirnati in ozki, pozneje pa široki gozdni poti, tje do mesta, kjer se je končal gozd in se pričelo močvirje, počno vsakovrstnih ptic in povodnih živalij, za katerim je stal na višini spihovski grad. Spoznali so tudi takoj, da je otožna vest o njih že dospela v Spihov, kajti komaj so stopili iz hoste na plano, so začuli glas zvona iz spihovske kapelice. Kmalu potem so zagledali, da jim gre naproti večja množica ljudij, v kateri so bili možki in ženske. Ko se jim je približala za dva streljaja z loka, so zamogli razločiti že posamezne osebe. Na čelu je korakal sam Jurand, podpiran od Tolima in tipaje pred seboj s palico. Lahko ga je bilo spoznati po orjaški rasti, po rdečih jamah namesto očíj in po belih laseh, ki so se mu vsipavali na ramena. Poleg njega je korakal oblečen v belo srajco in s križem v roki duhovnik Kaleb. Za njim je nesel mladenič zastavo z Jurandovim grbom, poleg nje so stopali spihovski vojaki, za njimi so šle omožene z ovitimi glavami in deklice z razpuščenimi lasmi. Na koncu sprevoda je ropotal voz, na katerega bi imeli položiti telesne ostanke Danuškiné. —

Ko je zagledal Zbišek Juranda, je zapovedal nosilcem, naj postavijo nosilnice na tla, katere je on tudi sam nosil pri vzglavju; na to pa je stekel k njemu ter jel klicati z groznim glasom, s kakoršnim more klicati le neizmerna bolest in tuga:

»Iskal sem jo, dokler je nisem našel in rešil, toda ona je odšla rajše k Bogu nego v Spihov.«

In bolečina ga je obvladala; zgrudil se je Jurandu na prsi, ga objel ter zajeknil:

»O Jezus! O Jezus! O Jezus!«

Ta prizor gané vsa srca spihovskih oboroženih ljudij; vsi začnejo vdarjati z meči ob svoje ščite ne vedé, kako bi izrazili drugače svojo žalost in svoje

koprnenje po osveti. Ženske se spusté v jok. Tekmuje druga z drugo so klicale, zakrivaje si z robcí oči: »Oh, usoda! oh, usoda! Ti uživaš veselje, me se moramo pa jokati! Oh, usoda! Tebe je pokosila britka smrt! Oj! Oj!...« Nekateré so odkrile svoje glave ter jele tožiti: »Ali se ti je, cvetka, godilo med nami tako slabo? Zapustila si tukaj očeta v veliki žalosti, ti pa se že veseliš v svetem rajju. Oj! Oj!« Nekateré so očitale pokojnici, češ, da se ni usmilla očeta in svojega moža. In to žalovanje in stokanje je bilo na pol podobno petju, ker drugače niso vedele izraziti svoje žalosti.

Jurand se je izvil iz Zbiškovega objetja ter stegnill pred se palico v znamenje, da hoče iti k Danuški. Tolim in Zbišek ga primeta na obeh straneh pod pazduho ter ga pripeljeta k nosilnicam. Tu poklekne pri mrlju, ga poboža z roko po glavi in po životu tje do rok, prekrižanih na prsih, ter nekolikokrat skloni glavo, kakor bi hotel reči, da je to ona, njegova Danuška, nihče drugi in da on pozna svoje dete. Na to jo objame z jedno, pa z drugo roko, brez pesti, ter jo dvigne kvisku. Iz tega so navzoči spoznali, da tako toži Bogu svoje gorje.

Zbišek, čegar lice je bilo kakor izklesano iz kamena, je klečal na drugi strani, in naokrog je bilo tako tiho, da se je čulo sopenje konj, čvrčanje kobilic in brenčanje muh. Končno poškropi duhovnik Kaleb z blagoslovljeno vodo Danuško, Juranda in Zbiška ter zapoje »Requiem aeternam«. Po dokončani molitvi je glasno molil. In zdelo se je ljudem, da slišijo proroški glas, ko je prosil, naj bi muka nedolžnega deteta bila ona kapljica, ki se prelije iz posode krivic, naj bi napočil dan sodbe, kazni, jeze in poraza.

(Dalje priče.)

umevno bi moralo biti, da se kliče slovenske porotnike po slovensko, toda ne, pri nas so jih klicali — lasko, dokler se ni v tem zasedanju nekdo gg. slovenskih porotnikov temu postavil po robu. Tako varuje sodnija vsak kosček „posesti“ laškega jezika! Zahtevali bi moral slovenski porotnik slovensko klicanje, no, sedaj upamo, da ostane pri tem. V soboto se je naznanilo porotnikom, da se nadaljujejo razprave v torek, in sicer je naznanil to predsednik sobotne razprave samo — lasko! Slovence je prezrl popolnoma. To preziranje je vzbudilo v slovenskih porotnikih veliko indignacijo, in skoro so bili že na tem, da ne pridejo več k razpravam! Tako preziranje je pač tužno, da ne rabimo izraza, ki bi isto prav označil — ali ker smo sedaj zahtevali, se bo morda sodnija ravnala po zahtevi ter postopala s slovenskimi porotniki po človeško!

Instrukcije za porotnike v slov. jeziku, pravil, vsega tega ni — za laške porotnike je pa preskrbljeno na vse strani ter dobivajo potreben pouk in sploh vse, kar tiče za nje k porotnim razpravam.

Tako bagateliziranje slovenskih ljudskih sodnikov je nezaslišano, ali odgovarja popolnoma sistemu, katerega so na naših sodnijah v Gorici se prenapolnjeni. Tako postopanje pa tudi ne pospešuje vere v pravico!

Porotne obravnave. — V soboto je sedel na zatožni klopi gluhonemi Josip Berlot od Marije iz Gorice, rojen l. 1885. Predsedoval je razpravi dvorni svetnik vit. Defacis, sodnika sta bila svetnika Gabrijelčič in Rutar. Branitelj dr. Graziadio Luzzatto. Berlot je bil obtožen hudodelstva tatvine, da je tekem jednega leta vzel Antoniju in Ursuli Toso v denarju in v vrednosti večjo svoto. Toso je njegov stric. Toso je opazoval dlje časa, da mu pomankuje denar, na kar je začel sumiti na Berlota, ki je začel živeti potratno ter trosil okoli denar. Sum je bil opravičen in Toso je dal Berlota zapreti; ta je kmalu pripoznal tatvino, rekoč, da je vzel okoli 2000 K. Toso je pripovedal, da mu manjka vsega denarja okoli 7000 K. Toso je baje tudi pretepal dečka, ki je trpel, kakor je izpovedal, lakoto pri njem. Oče dečkov je norec v tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov. Branitelj je slikal dečka kot nenormalnega in porotniki so zanimali stavljenju jim vprašanje z 10 glasovi proti 2, nakar je bil Berlot oproščen obtožbe. Kot tolmač je bil navzoč pri razpravi g. profesor Rudež.

Včeraj je bila razprava radi hudodelstva tatvine proti Elizi Ropretič iz Gorice in Antoniju Giulio iz Tarcenta. — Obtožena sta, da sta okradla skupno v cerkvi v Krminu dne 20. marca kip Matere Božje, v Čedadu Karolino Blazutičevu ter po cerkvah nad Čedadom, v Koneljanu itd. Kar sta ukradla in skušala ukrasti, znaša nad 600 K. Ropretig je rojena l. 1874., Giulio pa l. 1881. Giulio je bil že večkrat kaznovan radi tatvine. Dobil sta Giulio 7 let, Ropretig pa 2 leti trde ječe.

Porotna obravnava proti Krkoču in mešetarjema Louvier in Braulin je pričela danes. Zanimanje za njo je veliko; zato bomo poročali o njej obsirneje. Zrjal ne pride pred porotnike, marveč pred okrožno sodnijo.

Investije c. kr. gimnazija v Gorici. — Pred nami leži poročilo c. kr. državnega gimnazija v Gorici za solsko leto 1902/3. Isto obsega obsirno razpravo „Zur Pflege der slovenischen Schriftsprache an der „Gymnasien“ iz peresa prof. Znidarsica, h kateri se še povrnemo. Šolsko poročilo obsega obje in razdelitev učnih predmetov. Ravnatelj Gross se je poslovil, zato je bil imenovan njegovim namestnikom profesor Friderik Simzig. Vsega stalnega učnega osebja na gimnaziju je 24, risanje, petje in telovadbo poučujejo učitelji z učiteljsca in vadnice.

Izmed drugega gradiva nekaj pripomb: v poročilu za biblioteko učit. osebja nahajamo izmed slovenskih publikacij samo „Slovana“. Tje bi tikalo pač se kaj, na pr. Šolska Matica itd. V poročilu o biblioteki za učence opazamo letos prirastek, ki je mnogo ugodnejši od prejšnjih, namreč kar se tiče slovenskih knjig. Da sta prirastka glede nemških in laških knjig jako bogata, ni potreba se posebej omenjati.

Poročilo o zdravstvenem vezbanju navaja igre na Rojicah, katerih so se deležili dijaki. Dalje so se vadili tudi v drsanju, voz-

nji na biciklu ter v kopanju in plavanju; lawn-tenis je po večini izostal radi deževne spomladi.

Šolnine se je plačalo v prvem polletju K 5685-80, v drugem pa K 7635-70, torej več nego v prvem.

Oznanilo o prihodnjem šolskem letu 1903/04 je pisano zopet samo v nemškem jeziku. Toliko grajana breztačnost v tem pogledu, se torej nadaljuje!

Število učencev koncem leta znaša 478. Vsprejetih je bilo vsega vkupe 519. Med letom jih je izstopilo 40. V pripravljalnem razredu za gimnazij jih je bilo 34, vstopilo jih je 41. Po krajih jih je iz Gorice 89, iz Primorja 356, iz drugih avstrijskih dežel 25, iz Ogerske 3, 5 iz inozemstva. Po materinščini je Slovencev 247, Lahov 200, Nemcev 30. Po veroizpovedanju katolicanov 472, 2 protestanta, 4 židje. V Gorico spadajočih je bilo 153, zunanjih 325.

Klasifikacija je, kakor običajno, jako neugodna. Odlik je 41, prvi red jih je dobilo 296, drugi red 78, tretji red 33, preskusnja je dovoljena 28 in dvema radi boleznii. —

Omeniti moramo še, da je bilo letos v osmi šoli le 10 Slovencev, torej Lahov več, namreč 13. Številke so prav poučne. Pogledimo le v gornje razrede. V peti je 15 Lahov, 29 Slovencev, v sedmi 16 Lahov, 22 Slovencev, v osmi 13 Lahov, 10 Slovencev. Padanje v število je občutljivo zlasti za Slovence, in to kaže, da utegne skozi par let priti iz osme šole več Lahov nego Slovencev. Po navadi je bilo narobe.

Z našim nemškim gimnazijem se bomo sedaj seveda še bavili.

Slovenski odličnjaki na gimnaziju.

— V prvem razredu Fon Josip s Srpenice, Lovrenčič Josip iz Kreda, Podbršček Stefan iz Deskel; v drugem Budal Andrej iz St. Andreža, Gorkič Franc iz Vrtojbe, Lenar Ivan iz Hudejužne, Lulik Ivan iz Ajdovščine, Markočič Josip iz St. Andreža, Mavri Anton iz Trsta; v tretjem Hrobat Rudolf iz Dobravelj, Pavlin Anton iz Vrtojbe; v četrtem Peric Filip iz Sela; v petem Cottić Bogomir iz Cerovega, Fanningner Rihard iz Bolca, Kemperle Leopold iz Hudejužne; v sedmem Bratina Ivan iz Ollice; v osmem Hrobat Hilarij iz Dobravelj.

Slovenskih gimnazijcev iz Gorice je bilo v preteklem šolskem letu 27, kar je vsekakor lepo število. Število mestnih slovenskih dijakov pa tudi raste od leta do leta in želimo, da bi rastlo vedno bolj; kaže pa tudi, kako skozi in skozi laska je Gorica!!

Realka je tudi skončala v soboto solsko leto. Izvestja pa nismo dobili.

Laške reklamne knjižnice na Tolminskem. — S Tolminskega nam poročajo, da so iz Gorice hoteli natrositi po Tolminskem vozniki red po železnicah in s pošto, ki je založen z reklamnimi noticami raznih laških in polulaških tvrdk v Gorici. Nekatero tvrdke se priporočajo poleg laškega tudi v nemškem jeziku, in to pošiljajo potem med Slovence! Slovenec naj kupuje pri Lahu in pol-Lahu na lasko in nemško vabilo! Ta je lep! Zavednim Tolmincem pa se je zdelo za malo tako laško in nemško usiljevanje ter so odstranili vse knjižnice. Slovenci — mislite!

Islet „Pravnika“ v Devlin se je izvršil v nedeljo ob jako lepi udeležbi iz Kranjske, Istre, Trsta, Goriskega in Štajerskega. Po Devlinu so vihrale trobojnice, vrt g. Plesa je bil lepo odličan. Družbo je pozdravil dr. poslanec dr. Ferjancič, povdarjaje važnost pravniskega stanu. Od spodaj gori moramo delovati, ker od gori doli nam ni ničakovati ničesa. Zato je organizacija pravnikov danes velike važnosti. Dr. Tavcar je povdarjal vpliv delovanja pravnikov v borbi naroda za svoje pravice, zlasti na Primorskem imajo pravniki največjo zaslugo za vspehe naroda.

V imenu goriskih pravnikov je govoril dr. Franko, ki se je zahvalil na obisku in na lepem pozdravu dr. Ferjanciča. Tudi on je povdarjal važnost društva „Pravnik“, ker le z organizacijo se da doseči in pritiskati na zgorej, da dobimo, kar potrebujemo za izvedenje ravnopravnosti. Omenja lep napredek v Gorici glede slovenskega uradovanja. Nadeja se, da bo mogel v Gorici v par letih pozdraviti društvo „Pravnik“. — Izlet je skončal najlepše ter pustil v navzočih najugodnejše vtise.

Divji lovci v Vipavi. — Na občno zahtevanje ponovi „Pevsko društvo“ v Vipavi „Divjega lovca“ v nedeljo 5. julija ob 1/2. uri popoldne ob znižanih cenah.

Veteransko društvo v Kamnjah priredi plesno veselico dne 12. t. m. na Gorici (pri Repku). Pri plesu bode svirala Sokolska godba iz Prvatinje.

Slovenska Čitalnica v Dolenji Vrtojbi priredi veselico s plesom dne 5. julija ob 4 1/2 pop. v prostorih gostilne v „Gradu“. Vspored prihodnjič.

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani naznanja, da je zanimanje do posredovalnega odseka tega društva zlasti od strani gg. nastavljenecv čedalje večje. Tudi od gg. sefov je bilo isto do sedaj se povsem povoljno, vendar pa sedaj, ko število službeiščočih nastavljenecv od dneva do dneva rase, nikakor več ne odgovarja potrebi. Radi tega se obračamo zopet do gospodov trgovcev brez razlike, so li isti društveni člani ali ne, da se pri nastavljenju kupčijskega osebja blagovoljijo vedno posluževati društvene posredovalnice. Poslovanje iste je uzorno urejeno in točno. Gg. trgovci, ki se zanimajo za to, blagovoljijo naj zahtevati poslovni red v svrhu natančnejše informacije. Pisma, tičoč se posredovanja služb, naj se naslavljaajo: Slovenskega trgovskega društva Merkur posredovalni odsek v Ljubljani.

Gogaski vzbujajo tek „Tempel-vrelec“ pospešuje prebavljanje in vrnava spreminjanje snovi.

Razgled po svetu.

Kriza v ministerstvu. — Ministra Rezek in Welsersheimb sta podala ostavko. Welsersheimb je sledil Fejervaryju, Rezek pa odstopa, ker ni nič s češko univerzo na Moravskem.

Srbija. — Ministerski predsednik Avakumović je podal kralju demisijo začasnega ministerstva. Kralj je sprejel demisijo ter poveril Avakumovića, naj sestavi novo ministerstvo, a Avakumović je svetoval kralju, naj obdrži dosedanje člane v ministerstvu, čemur je kralj tudi z veseljem pritril. — Kralj pomilosti vse zaradi tiskovnih deliktov obsojene, a zaradi drugih zločinov obsojenim se kazni zniža. — Nova kraljeva vlada se je oficijalno notificirala. Prvi je odgovoril na notifikacijo nemški cesar v daljši brzovjavi, v kateri je izrekel upanje, da bo krenila Srbija pod kraljem Petrom na pot notranjega miru in napredka. Končno je kralju cestital s prijaznimi besedami. Tudi bolgarski knez je potrdil notifikacijo. — Kralj Peter je obvestil kraljico Natalijo, da je ves inventar v starem konaku njen. — Kralj je zahteval, da se ga informira o finančnem stanju ter se mu predloži načrt za finančne reforme. Treba bo pred vsem najeti večje posojilo. Neki nemško-belgijski konzorcij se je ponudil, zgraditi v Srbiji tri nove železnice s stroški 60 milijonov frankov. Del naloženega denarja se je srbski vladi že ponudil na razpolago.

Uradni list je prinesel sledečo kraljevo armadno povelje: „Draga moja armada! Stopivši na tla svoje drage domovine in na pota svojih pradedov, pozdravlja moje srce najprej nado srbskega naroda, moje drago junško vojsko. Zasedši prestol svojih slavni očetov, prevzamem tudi vrhovno poveljstvo nad celokupno srbsko vojno, ki je pod vodstvom mojega nesmrtnega deda Karajgorgija s svojimi krepostmi in vojnimi uspehi obudila strmenje celega sveta ter je tudi v poznejših vojskah za osvoboditev srbskega naroda dajala sijajne dokaze svojih vojskih prednosti. Čutim se srečnega, da mi je Bog naklonil in narod zaupal vrhovno poveljstvo. Moji gospodje častniki, podčastniki in vojaki! V tem svečanem trenutku, ko prevzamem vrhovno poveljstvo nad Vami, pozdravim Vas z besedami: „Bog z Vami, Vi sokoli srbskega naroda!“ Moji gospodje častniki! Srečen sem v tem zgodovinskem trenutku, ko prevzamem vrhovno poveljstvo nad Vami, da Vas vidim vse okoli svojega prestola, prešinjene zvestobe in udanosti napram meni in idealom naše domovine. Prizadeval si bom, ohraniti soglasje cenivši vse in vsakega poseameznika po vojskih krepostih. Vsi ste mi enako ljubi in jaz le zahtevam od Vas, da se s srcem udate poklicu, kateremu ste se posvetili ter mi pomagajte. Ključem Vam: „Živela nada srbskega naroda, moja pogumna vojska!“

Hrvatska. — V Ludbregu je okoli 1400 kmetov podrlo in porušilo vse, kar je še ostalo iz prejšnjih dnij, občinsko hišo, posojilnico, okr. glavarstvo itd. Na Kulivrihu je bila prava bitka. Ranjenih okoli 40 oseb, 72 aretiranih, 4 so ustrelili. Po drugih poročilih je baje 16 kmetov ustreljenih, 60 težko ranjenih. V Pregradi se tudi pripravljajo napadi.

V nemški zbornici poslancev bo sedaj, ko so končane ožje volitve, najmočnejša stranka centrum, ki šteje 100 članov, soc. demokratje štejejo 81, Poljaki 16 poslancev; pridobili so 2.

Razglas.

Županstvo Tolmin na Goriškem je ustanovilo mesto občinskega zdravnika z letno plačo 1600 kron. Z ozirom na pričetek zgradbe bohinske železnice, oziroma ustanovitve centrale stavbenega podjetništva v Tolminu, razpisano je to mesto. Dotične prošnje naj se vložijo pri podpisnem županstvu do 31. julija t. l.

Županstvo v Tolminu na Goriškem

dne 30. junija 1903.

Župan: Gaberščik l. r.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovratno pecivo, kolače za birnanice, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Blago za opravo nevest.

Ročno tkalstvo; odposiljatelj František Hlaváček v Krčine

(u Nového Města na Metuji — Češko)

priporoča po najnižjih cenah:

Barchente, ustisnjene in tkane, lepih obrazcev in trajne barve.

Batiste, modnih obrazcev.

Damaskov gradl, bombazašt in lanen, modnih obrazcev.

Garanturo vseh vrst in izdelkov.

Kanafase lanene in bombažne s modnih obrazcev.

Žepne rutice lanene in bombažaste.

Krizete za ženske obleke in spodnice.

Oksforde za srajce.

Platna bombazašta, lanena, bela in navadna.

Obrisalke s franžami in brez njih.

Seifre trajnih barv in modnih obrazcev.

Grenadine bele, in barvane.

Prte in prt če lanene in bombažaste.

Piango za predpasnike, itd. itd.

Vzorce blaga brezplačno in poštnine prosto, toda prosim, da se pové blago od katerega se zahtevajo.

Posilja se proti povzetju, samo v ceni čez 10 K poštnine prosto.

Solidna postrežba.

Zahtevajte

moj ilustrovani cenik z več kakor 500 podobami ož ur, zlatih, srebrnih in muzikalčnih predmetov, katerega pošilja zastojni in poštnine proste

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša West št. 249. — (Češko).

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

